

جهش تولید

اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی

استان خوزستان

مؤلفان

ارسلان غمگین - معصومه موسوی - مهدی رضازاده

غمگین، ارسلان، ۱۳۴۸.	سرشناسه
جهش تولید: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان خوزستان / مولف	عنوان و نام پدیدآور
ارسلان غمگین، معصومه موسوی، مهدی رضازاده.	
تهران: آلوس، ۱۳۹۹	مشخصات نشر
۳۳۳ص	مشخصات ظاهری
۹۷۸-۶۲۲-۷۴۵۱-۰۱-۶	شابک
فیبا	وضعیت فهرست‌نویسی
خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی، ۱۳۱۸ - دیدگاه درباره مدیریت تولید	موضوع
مدیریت تولید - ایران	موضوع
مدیریت تولید - ایران - سیاست دولت	شناسه افزوده
موسوی، معصومه، ۱۳۵۶	شناسه افزوده
رضازاده، مهدی، ۱۳۵۴	بندی کنگره
BP۲۳۰	رده ندی درسی
۴۸۳۳/۲۹۷	شماره کتابشناختی ملی
۶۱۷۷۷۲۵	

جهش تولید

اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی
استان خوزستان

ارسلان غمگین - معصومه موسوی - مهدی رضازاده

ناشر: انتشارات آلوس

طرح جلد: آسیه ابراهیمی

ویرایش و صفحه‌آرایی: میروحید ذنوبی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۵۱-۰۱-۶

قیمت: ۹۵۰۰۰ تومان

مرکز بخش: میدان انقلاب، خیابان دانشگاه، کوچه رستمی، پلاک ۶

تلفن: ۶۶۴۹۵۸۸۷ - ۶۶۴۷۹۸۵۶ - ۶۶۴۹۲۲۲۷

فهرست مطالب

۱۵	تقدیر و تشکر.....
۱۷	سخن مدیر کارگاه و رفاه اجتماعی استان خوزستان.....
۱۹	پیشگفتار.....
۲۳	مقدمه.....
۲۷	بخش ۱: دیدگاه حاکمیت در خصوص توسعه اقتصادی.....
۳۰	مبانی نظام اقتصادی در قانون اساسی.....
۳۰	۱. خداشناسی.....
۳۱	۲. انسان‌شناسی.....
۳۲	۳. اقتصاد و انسان.....
۳۳	۴. مالکیت.....
۳۳	۵. نظام برنامه‌ریزی یا آزادی‌های اقتصادی.....
۳۵	۶. ساختار تصمیم‌گیری.....
۳۶	فعالیت‌های اقتصادی از منظر اسلام.....
۳۸	فعالیت‌های اقتصادی از منظر رهبری.....
۴۴	سیاست‌های جهش تولید.....
۴۴	سیاست اصلی ۱: یکپارچه‌سازی و بسیج ظرفیت‌ها و توانمندی‌ها.....
۴۵	سیاست اصلی ۲: تقویت توانمندی‌های فنی و مهندسی.....
۴۵	سیاست اصلی ۳: بهره‌برداری از فرصت‌ها.....

۵۴ ره‌آورد جهش تولید

بخش ۲: مبانی و مفاهیم تولید ۵۹

جهش تولید ۶۵

تفاوت رونق تولید و جهش تولید ۶۹

جهش تولید و تجربه ۷۰

بخش ۳: اقتصاد مقاومتی، راهبرد جهش تولید ۷۳

نظریه‌های اقتصادی ۷۵

اقتصاد مقاومتی ۷۸

نکات ویژه در اقتصاد مقاومتی ۸۱

ریاضت اقتصادی ۸۱

تفاوت اقتصاد مقاومتی با ریاضت اقتصادی ۸۱

شاخصه‌های اقتصاد مقاومتی ۸۲

الگوهای اقتصاد مقاومتی ۸۳

۱- اقتصاد موازی ۸۳

۲- اقتصاد ترمیمی ۸۳

۳- اقتصاد دفاعی ۸۴

۴- اقتصاد الگو ۸۴

۵- اقتصاد کارآفرینی و تحقیق و توسعه ۸۵

الگوهای اقتصاد مقاومتی در جمهوری اسلامی ایران ۸۶

راهبردها با محوریت اقتصاد مقاومتی در جهت جهش تولید ۹۰

۱- حمایت از تولید ملی ۹۰

۲- سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ۹۱

۳- توجه به نخبگان و استفاده از فناوری‌ها و تکنولوژی‌های نوین ۹۱

۴- تثبیت شدت نوسانات نرخ ارز ۹۲

- ۵- افزایش سطح اشتغال ۹۲
 - ۶- تثبیت سطح عمومی قیمت‌ها ۹۳
 - ۷- ارتقای سهم بخش خصوصی در اقتصاد ۹۳
 - ۸- ترغیب مصرف کالای داخلی ۹۳
 - ۹- افزایش رقابت‌پذیری بنگاه‌ها ۹۴
- بخش ۴: تجارب سایر کشورها در جهش تولید ۹۵
- چیز ۹۷
 - کره جنوبی ۹۹
 - الگوی توسعه صنعتی در کره جنوبی ۱۰۱
 - ژاپن ۱۰۷
 - کشورهای آمریکای جنوبی ۱۱۱
 - تقسیم کار یا رقابت جهانی؟ ۱۱۲
 - استراتژی‌های مختلف صنعتی‌شدن ۱۱۵
- بخش ۵: چالش‌ها، فرصت‌ها و راهکارهای جهش تولید ۱۱۷
- الف- چالش‌ها ۱۱۹
 - انگاره‌های نادرست سیاست‌گذاران در حمایت از تولید و کسب و کارها ۱۲۱
 ۱. راه حمایت از تولید، ۱۲۲
 ۲. «سودجویی» عمل و صفت زشتی است ۱۲۲
 ۳. بنگاه‌های تولیدی باید در مقیاس بزرگ متولد شوند ۱۲۳
 ۴. با خرید فناوری، می‌توان صاحب فناوری شد ۱۲۳
 ۵. دست‌فروشی، شغلی کاذب، ۱۲۴
 ۶. مشکل اصل تولید در ایران ۱۲۵
 ۷. برای احداث واحد تولیدی، فقط باید از ضوابط و مقررات ۱۲۵
 ۸. هر شهروند برای شروع هر کسب و کاری باید از دولت اجازه بگیرد ۱۲۶
 ۹. با وجود تعداد کافی واحد تولیدی ۱۲۶

۱۰. مبارزه با فساد، باعث فرار سرمایه‌ها می‌شود ۱۲۷
۱۱. راه حمایت از تولید، الزاماً تصویب قوانین و مقررات جدید است ۱۲۷
۱۲. بهبود محیط کسب و کار یعنی کاهش رتبه ایران ۱۲۸
۱۳. منافع کارگر و کارفرما با هم تضاد دارد ۱۲۸
۱۴. دولت با قیمت‌گذاری و تعزیرات می‌تواند ۱۲۸
۱۵. به منظور توسعه روابط اقتصادی خارجی ۱۲۹
- ۱- واقعیت‌های قابل مشاهده از تولید و سرمایه‌گذاری در ایران ۱۳۱
- ۲- تجربه حمایت از تولید در کشورهای منتخب موفق ۱۳۳
- ۳- اسباب شناسی قوانین و رویکردها در حمایت از سرمایه‌گذاری ۱۳۴
- توسعه ایران در شرایط تحریم ۱۳۸
- اثرات تحریم‌ها بر اقتصاد ایران ۱۴۰
۱. عدم همگرایی و اجاع نهاد ۱۴۲
۲. بی‌ثباتی قوانین و دورالین ها ۱۴۳
- چالش‌های مربوط به بیماری کرون ۱۴۳
۱. اقتصاد کلان ۱۴۴
۲. بخش صنعت ۱۴۶
۳. بخش معادن و صنایع معدنی ۱۵۰
۴. بخش سلامت ۱۵۱
۵. بخش کشاورزی ۱۵۲
- ب- فرصت‌ها ۱۵۳
۱. فرصت مقابله با تحریم‌ها ۱۵۳
۲. فرصت ایجاد ثبات اقتصادی ۱۵۴
۳. حضور و مردمی شدن اقتصاد ۱۵۴
۴. فرصت سازی برای شفافیت و مبارزه با فساد ۱۵۴
۵. استقلال اقتصادی ۱۵۴
- ظرفیت‌های جهش تولید در بخش‌های اقتصادی ۱۵۵

۱۵۵	بخش صنعت
۱۵۶	بخش معدن و صنایع معدنی
۱۵۷	حوزه دانش بنیان
۱۵۸	بخش نفت و گاز
۱۶۰	بخش پتروشیمی و صنایع پایین دستی
۱۶۱	بخش برق
۱۶۲	بخش کشاورزی و منابع طبیعی
۱۶۵	بخش مسکن
۱۶۷	بخش حمل و نقل
۱۶۹	بخش فناوری اطلاعات
۱۷۱	بخش گردشگری
۱۷۳	ج- راهکارها
۱۷۵	دو راهبرد برای پی‌ریزی بنیان‌های توسعه صنعتی
۱۷۵	راهبرد اول:
۱۷۶	راهبرد دوم:
۱۷۷	تدوین و ارائه الگوی راهبردی حمایت از تولید
۱۷۸	اجزای الگوی راهبردی حمایت از تولید در ایران
۱۸۰	شمای الگوی راهبردی حمایت از تولید
۱۸۰	مراحل اجرای الگو
۱۸۲	راهبردهای جهش تولید
۱۸۴	تدوین طرح‌های استانی جهش تولید
۱۸۵	پیشنهادهای عملی در جهت تحقق جهش تولید
۱۸۵	۱. اقتصاد دانش بنیان
۱۸۷	۲. حمایت‌های غیرمالی و توسعه زیرساخت‌ها
۱۸۸	۳. مشوق‌ها
۱۸۸	۴. قوانین و مقررات

۵. منابع مالی ۱۸۹
۶. حمایت از لایه‌های پایینی صنعت و خدمات ۱۹۰
۷. حمایت از صنایع خرد داخلی در مناقصات ۱۹۱
۸. تمرکز بر داخلی‌سازی لوازم مصرفی و قطعات ۱۹۱
۹. باز توزیع حمایت‌ها و یارانه‌های تخصیصی به تولید ۱۹۲
۱۰. حرکت به سوی مدل‌های نوین تأمین و خدمات پشتیبانی تولید ۱۹۳
۱۱. تدوین و برقراری مدل‌های مشارکتی ۱۹۴
۱۲. تکمیل رنجیره ارزش داخلی ۱۹۶
۱۳. مهندسی مجرای ورود کالاهای خارجی ۱۹۶
۱۴. تغییر نرخ ارز تخصیصی کارفرمایان و صندوق‌ها از ارز خارجی ۱۹۸
۱۵. نقش صنایع در جهش تولید ۱۹۸
۱۶. نقش رسانه‌ها در جهش تولید ۲۰۰
۱۷. نقش آموزش نیروی انسانی ۲۰۰
۱۸. نقش روابط عمومی‌ها ۲۰۳
۲۰۵. راهکارهای تبدیل چالش‌ها به فرصت‌ها ۲۰۵
- ۱- توسعه فرهنگ همدلی و همکاری برای رفع تهدیدات ملی ۲۰۶
- ۲- صرفه‌جویی ۲۰۶
- ۳- استفاده از آزادکاری ۲۰۷
- ۴- تقویت رویکرد درونزایی در اقتصاد ملی ۲۰۸
- ۵- استفاده از فرصت تقاضای بازار ۲۰۹
- ۶- آشکار شدن ضعف زیرساخت‌های بخش سلامت ۲۱۰
- ۷- جایگاه دولت الکترونیک ۲۱۰
- برخی از راهکارهای علمی و عملی جهت ایجاد جهش در تولید ۲۱۲

- بخش ۶: نقش دولت در تحقق جهش تولید ۲۱۵
- رسالت‌های دولت در تحقق جهش تولید ۲۱۸
۱. تدوین راهبرد توسعه صنعتی و تعیین اولویت‌های اصلی تولید ۲۱۹

۲. افزایش انگیزه تولید از طریق هزینه‌دار کردن ۲۲۳
۳. شفافیت، رقابت و تسهیل ورود به کسب و کارها ۲۲۵
۴. توسعه و ارتقاء تأمین مالی تولید ۲۲۹
۵. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری بازار ارز در جهت حفظ رقابت‌پذیری ۲۳۲
۶. کنترل قاچاق و مدیریت واردات در کشور ۲۳۴
۷. توسعه صادرات ۲۳۶
۸. بکارگیری ظرفیت‌های قانون ۲۳۷
- تسبب وضع مطلوب برای سرمایه‌گذاری و تولید ۲۳۸

بخش ۷: نقش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در تحقق جهش تولید ۲۴۱

الف- روابط کار و جهش تولید ۲۴۴

تنظیم روابط کار در رستای جهش تولید ۲۴۴

رعایت حداقل پرداخت مزد در استای تنظیم روابط کار ۲۴۶

اجرای بند ح ماده ۲۱ قانون کار در استای جهش تولید ۲۴۹

بیمه بیکاری ۲۵۰

بخش ایمنی ۲۵۱

منابع انسانی ۲۵۳

طبقه‌بندی مشاغل استاندارد ۲۵۵

ب- اشتغال و جهش تولید ۲۵۷

اشتغال و تولید در ایران ۲۶۰

اشتغال و قوانین برنامه‌های توسعه بعد از انقلاب ۲۶۰

برنامه اول توسعه (سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۲) ۲۶۲

اهداف کیفی: ۲۶۲

اهداف کمی: ۲۶۲

برنامه دوم توسعه (سال‌های ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸) ۲۶۳

برنامه سوم توسعه (سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۳) ۲۶۵

۲۶۶	 برنامه چهارم توسعه (سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸)
۲۶۷	 برنامه پنجم توسعه (سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵)
۲۶۸	 کارآفرینی
۲۶۹	 کارآفرینی، فرهنگ مشارکت
۲۶۹	 کارآفرینی، فرهنگ خلاقیت
۲۷۰	 کارآفرینی، فرهنگ استقلال‌طلبی و قبول مسئولیت
۲۷۰	 کارآفرینی، فرهنگ مخاطره‌پذیری
۲۷۲	 شتاب‌دهنده
۲۷۴	 مشاغل خانگی
۲۷۴	 اشکال مختلف فعالیت کسب و کار
۲۷۵	 دسته‌بندی فعالیت‌های مشاغل خانگی
۲۷۵	 رشته‌های فعالیت مشاغل خانگی
۲۷۶	 وضع فعلی مشاغل خانگی
۲۷۷	 دلایل انتخاب مشاغل خانگی
۲۷۸	 مزایای مشاغل خانگی
۲۸۱	 فرصت‌گسترش مشاغل خانگی و خانوادگی
۲۸۲	 بهبود فضای کسب و کار
۲۸۴	 ج- تعاون و جهش تولید
۲۸۹	 شرکتهای تعاونی صاحبان حرف و صنایع و نقش آنها در تولید
۲۹۰	 تعاونی‌ها و نقش آنها در ایجاد اشتغال
۲۹۵	 توسعه تعاونی‌ها
۲۹۸	 اهمیت تعاونی‌ها در توسعه اقتصاد
۳۰۲	 تعاون، دولت الکترونیک و توسعه
۳۰۳	 تأثیر تحولات تکنولوژیک بر تعاونی‌ها
۳۰۵	 تعاونی‌ها و مناطق آزاد
۳۰۵	 نقش شرکتهای تعاونی در جهش تولید

- بخش ۸: جمع‌بندی ۳۰۷
- اولویت‌های لازم در راستای جهش تولید ۳۱۰
۱. اصلاح واقعی سیاست‌های بانکی ۳۱۰
 ۲. جذب سرمایه‌گذار داخلی و خارجی ۳۱۱
 ۳. توسعه اقتصاد دانش‌بنیان ۳۱۱
 ۴. شناسایی و تقویت ویژگی‌های کارآفرینان ۳۱۲
 ۵. ونق و بهبود فضای کسب و کار ۳۱۲
 ۶. مدیریت یکپارچه فرآیندهای آموزش و پژوهش ۳۱۳
 ۷. تقویت ارتباط با دانشگاه‌ها ۳۱۴
 ۸. مدیریت پیش‌بهادها، نظرات و تجارب تخصصی کارکنان ۳۱۴
 ۹. تقویت زمینه‌های معرفی و فروش خدمات و محصولات ۳۱۴
 ۱۰. الکترونیکی کردن تمامی خدمات مراجعین: ۳۱۶
 ۱۱. تقویت و توسعه خدمات مازای و کار از راه دور ۳۱۶
 ۱۲. ممانعت از وجود هرگونه انحصار ۳۱۶
 ۱۳. تثبیت قیمت کالا و مواد اولیه تولید ۳۱۶
 ۱۴. سهولت دسترسی بنگاه‌های اقتصاد ۳۱۷
 ۱۵. فرهنگ‌سازی و ترغیب مردم به خرید داخلی ایران ۳۱۷
 ۱۶. حمایت از تولید صادرات محور ۳۱۷
 ۱۷. بازگرداندن شرکت‌های تولیدی تعطیل‌شده ۳۱۷
 ۱۸. برخورد شدید قانونی و همگانی با مفسدین ۳۱۸
 ۱۹. اجرای طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی ۳۱۸
 ۲۰. استفاده از طرح یارانه دستمزد ۳۱۸
 ۲۱. افزایش مدت زمان دوره تنفس طرح‌های بهره‌مند شده ۳۱۸
- محورهای مهم تأثیرگذار بر جهش تولید ۳۱۸
- منابع ۳۲۳

پیشگفتار

بر اساس قانون اساسی کشور، ترسیم و ابلاغ سیاست‌های کلی نظام و جهت‌گیری کشور بر عهده مقام معظم رهبری نظام است که از طرق مختلف همانند سخنرانی، ابلاغ‌ها، نامه‌ها، دست‌نویس‌های موارد حکم حکومتی به اجرا در می‌آید. فلسفه نامگذاری سال‌ها، فرهنگ‌سازی و جلب توجه مردم به یک ارزش و در نقطه مقابل آن یک مسأله و مشکل است. بر این اساس، رهبر معظم انقلاب با دریافت اطلاعات و گزارش‌های سراسر کشور، مطالعات، تجربه شخصی، درک و دریافت از معارف اسلامی، قرآنی و مفاهیم انسانی و با عنایت به اشرافی که به مسائل مختلف کشور دارند و بر اساس تحولات و اتفاقات منطقه و جهان، بررسی دیدگاه‌های بدنه کارشناسی نظام و مشورت با نخبگان هر سال را نام‌گذاری می‌کنند تا بر اساس آن عمده سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های نظام تنظیم و تعیین شود.

جهش تولید راهی استراتژیک برای تجمیع افکار و ظرفیت‌های کشور برای حل شاخص‌ترین مشکل کشور است. آینده‌نگری است تا آسیب‌ها ریشه‌دار نشده و منابع محدود کشور تعیین اولویت بشوند. امروز انقلاب اسلامی در یک جنگ اقتصادی همه‌جانبه قرار دارد و دشمنان قصد دارند با حربه اقتصادی و تحریم، ستون فقرات نظام اسلامی را بشکنند. در حال حاضر، انتخاب راهبرد «جهش تولید» برای سال ۱۳۹۹ از سوی رهبر معظم انقلاب از میان سایر اولویت‌های موجود کشور در شرایط فعلی بسیار هوشمندانه و حیاتی بوده است.